Kommunale gebyr - Budsjett 2027

Høyanger kommune reknar kommunale gebyr i tråd med forskrift om beregning av selvkost.
Sjølvkost inneber at ekstrakostnadene som kommunen påførast ved å produsere ei bestemt teneste blir dekt av gebyra som brukarane av tenestene betalar. Kommunen har ikkje høve til å tene pengar på tenestene.
Ei anna sentral avgrensing er at overskot frå det enkelte år skal tilbakeførast til abonnentane eller brukarane i form av lågare gebyr innan dei neste fem åra. .

Utfordringar med sjølvkostbudsjettet

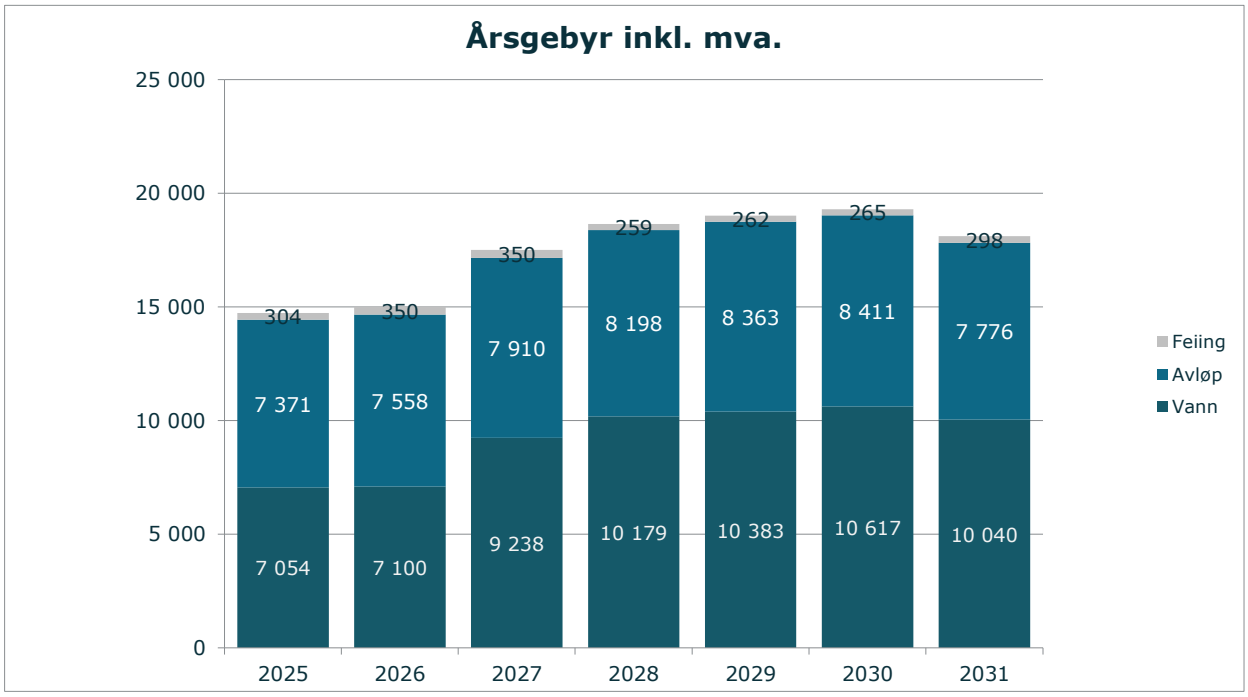
Det er ein rekke faktorar som påverkar sjølvkostresultatet og som ligg utanfor kommunen sin kontroll. Dei viktigaste faktorane er den forventa kalkylerenta i budsjettåret (3 mnd NIBOR + 0,7 %-poeng), kapasitetsavgrensingar ved gjennomføring av planlagde prosjekter, samt usikre utgifter og inntekter. I sum fører dette til at det er utfordrande å treffe med budsjettet.

Generelle føresetnader

Kalkylerenta er anslege å bli 5,39 % i 2027. Budsjettet er utarbeida den 18. august 2026. Tala for 2025 er endeleg etterkalkyle, tala for 2026 er prognostiserte verdiar, mens tala for 2027 til 2030 er budsjett-/økonomiplan. Det er vedteke ei rekkje endringar i utrekningsgrunnlaget for sjølvkost i 2025. Grunnlaget for sjølvkostrenta er endra til NIBOR for alle sjølvkosttenester. For vatn, avløp og slamtømming medfører mva.-endringa 1. juli 2025 ein gjennomsnittleg sats på 20 % for 2025 og 15 % frå 2026. I tillegg er maksimal levetid på anlegg endra, noko som opnar for lengre avskrivingstid på fleire anlegg i sjølvkostrekneskapen. Ved behov for ytterlegare grunnlagstal og utrekningsmetodar blir det vist til kommunen sin sjølvkostmodell Momentum Sjølvkost Kommune.

Gebyrutvikling for vann, avløp og feiing

Frå 2026 til 2027 foreslås ein samla gebyrauke på omlag 16,59 %, der vann aukar mest i prosent med 30,11 %. I perioden 2025 til 2030 aukar samla gebyr med kr 4 564, frå kr 14 729 i 2025 til kr 19 293 i 2030. Dette svarar til ein gjennomsnittleg årlig gebyrauke på 5,55 %. Gebyreksempla for vatn og avløp er basert på eit årlig vassforbruk på 200 kubikkmeter.

Gebyrendring frå året før	2027	2028	2029	2030	2031
Vann	*30,1 %*	*10,2 %*	*2,0 %*	*2,2 %*	*-5,4 %*
Avløp	*4,7 %*	*3,6 %*	*2,0 %*	*0,6 %*	*-7,5 %*
Feiing	*0,0 %*	*-26,0 %*	*1,2 %*	*1,1 %*	*12,5 %*
Samla endring	**16,6 %**	**6,5 %**	**2,0 %**	**1,5 %**	**-6,1 %**

Høyanger kommune nyttar sjølvkostmodellen Momentum Selvkost Kommune til for- og etterkalkulasjon av kommunale gebyr.
Modellen nyttast for tida av fleire enn 300 norske kommuner og selskap.
Forslaget til gebyrsatsar for 2027 er utarbeidd av Høyanger kommune i samarbeid med Momentum by Visma som har meir enn 22 års erfaring med sjølvkostberekningar og -rådgjeving og brei erfaring rundt alle problemstillingar knytt til sjølvkost.

Vann - 2025 til 2031

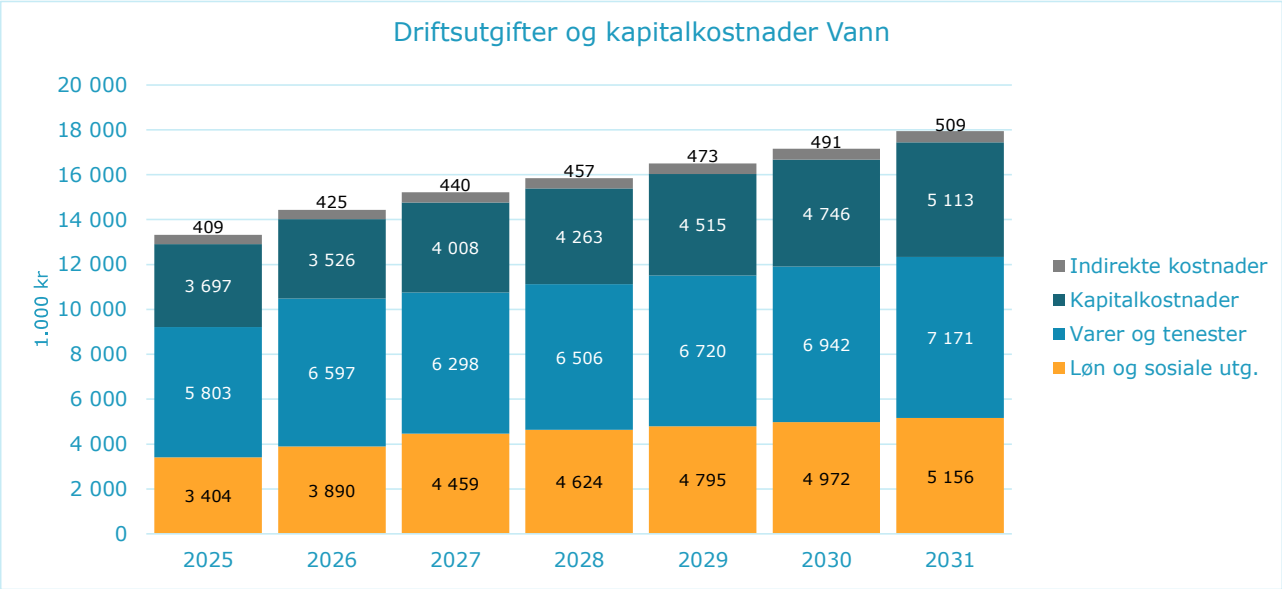
Gebyrsatsar - Vann 2025 til 2031

Dei samla gebyrinntektene for vann i Høyanger kommune er meint å dekkje alle kostnadene kommunen har ved å yte tenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av eit fast abonnementsgebyr og eit variabelt forbruksgebyr. For 2027 er det rekna ut at abonnementsgebyret bør setjast til 4 373 kroner og forbruksgebyret bør setjast til 24,32 kroner/m³ for å dekkje kommunens forventa kostnader. Det gir eit samla årsgebyr på 9 238 kroner for ein standardabonnent med årleg vassforbruk på 200 m³.

Gebyrsatsar, Vann (inkl. mva.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	3 494	3 367	4 373	4 820	4 916	5 028	4 754
Endring, abonnementsgebyr		*-3,6 %*	*29,9 %*	*10,2 %*	*2,0 %*	*2,3 %*	*-5,4 %*
Forbruksgebyr (kr/m^3)	17,80	18,66	24,32	26,80	27,34	27,95	26,43
Endring, forbruksgebyr		*4,9 %*	*30,3 %*	*10,2 %*	*2,0 %*	*2,2 %*	*-5,4 %*
Årsgebyr ved 200 m³ årleg forbruk	**7 054**	**7 100**	**9 238**	**10 179**	**10 383**	**10 617**	**10 040**
Endring frå året før		*0,7 %*	*30,1 %*	*10,2 %*	*2,0 %*	*2,2 %*	*-5,4 %*

Driftsutgifter og kapitalkostnader Vann

Diagrammet viser den forventa utviklinga av kostnadene for vann frem mot 2031.

Frå 2026 til 2027 forventast dei totale kostnadene å auke med 5,37 %, der lønsutgiftene auker mest med omtrent 569 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjer 19,18 % av dei totale kostnadene og forventast å auke med 1,1 millioner kr frå 2027 til 2031 som følge av planlagde investeringar.

Sjølvkostoppstilling Vann

Sjølvkostrekneskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Løn	3 404	3 890	4 459	4 624	4 795	4 972	5 156
11*** Varer og tenester	743	1 200	1 240	1 281	1 323	1 366	1 412
12*** Varer og tenester	4 199	4 500	4 132	4 268	4 409	4 555	4 705
13*** Tenester som erstattar kommunal egenpr	861	897	926	957	988	1 021	1 055
Direkte driftsutgifter	**9 207**	**10 486**	**10 757**	**11 129**	**11 515**	**11 914**	**12 328**
Direkte kalkulatoriske avskrivingar	1 676	1 008	1 093	1 190	1 302	1 361	1 466
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2 021	2 518	2 916	3 073	3 213	3 385	3 647
Sum kapitalkostnader	**3 697**	**3 526**	**4 008**	**4 263**	**4 515**	**4 746**	**5 113**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	409	425	440	457	473	491	509
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-32	-39	-36	-37	-39	-40	-41
Gebyrgrunnlag	**13 282**	**14 398**	**15 169**	**15 811**	**16 465**	**17 111**	**17 908**
Gebyrinntekter	**10 969**	**12 615**	**16 388**	**18 076**	**18 465**	**18 906**	**17 908**
Herav tilknytningsgebyr	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*
Sjølvkostresultat	**-2 313**	**-1 783**	**1 219**	**2 264**	**2 000**	**1 795**	**-0**
Sjølvkost dekningsgrad i %	*82,59 %*	*87,61 %*	*108,04 %*	*114,32 %*	*112,15 %*	*110,49 %*	*100,00 %*

Sjølvkostfond/framførbart underskot (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sjølvkostfond 01.01	**-2 037**	**-4 493**	**-6 557**	**-5 659**	**-3 626**	**-1 754**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 313	-1 783	1 219	2 264	2 000	1 795	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt sjølvkostfond	-143	-281	-321	-231	-128	-41	0
Sjølvkostfond 31.12	**-4 493**	**-6 557**	**-5 659**	**-3 626**	**-1 754**	**0**	**0**

Avløp - 2025 til 2031

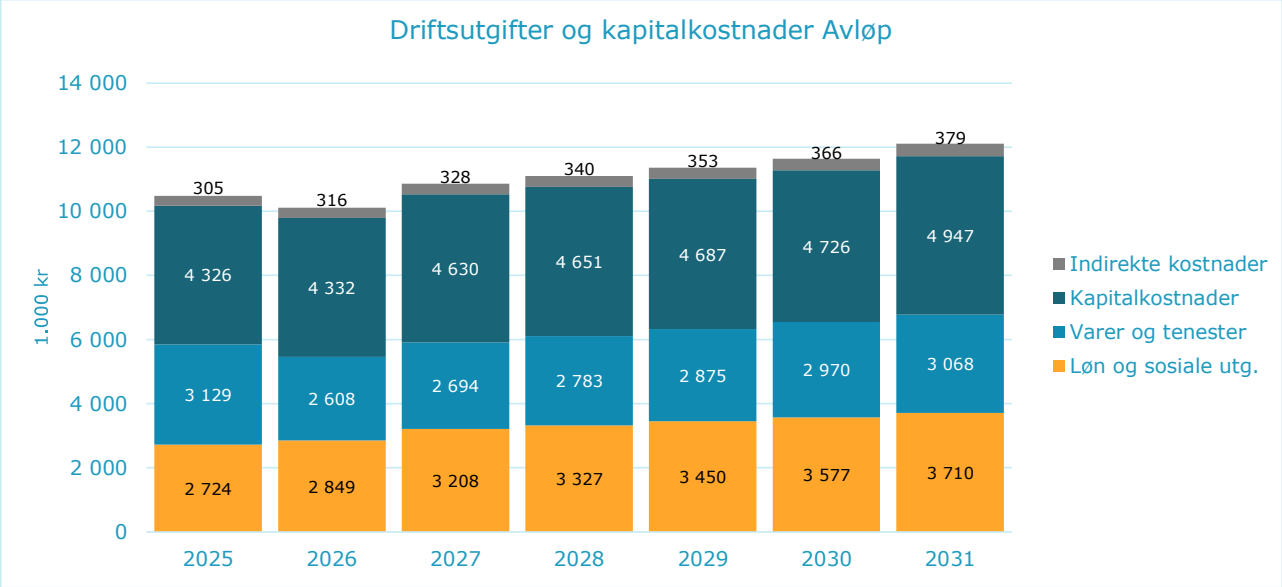
Gebyrsatsar - Avløp 2025 til 2031

Dei samla gebyrinntektene for avløp i Høyanger kommune er meint å dekkje alle kostnadene kommunen har ved å yte tenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av eit fast abonnementsgebyr og eit variabelt forbruksgebyr. For 2027 er det rekna ut at abonnementsgebyret bør setjast til 3 613 kroner og forbruksgebyret bør setjast til 21,48 kroner/m³ for å dekkje kommunens forventa kostnader. Det gir eit samla årsgebyr på 7 910 kroner for ein standardabonnent med årleg vassforbruk på 200 m³.

Gebyrsatsar, Avløp (inkl. mva.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Abonnementsgebyr (kr/abonnent)	3 635	3 471	3 613	3 746	3 820	3 843	3 554
Endring, abonnementsgebyr		*-4,5 %*	*4,1 %*	*3,7 %*	*2,0 %*	*0,6 %*	*-7,5 %*
Forbruksgebyr (kr/m^3)	18,68	20,44	21,48	22,26	22,71	22,84	21,11
Endring, forbruksgebyr		*9,4 %*	*5,1 %*	*3,6 %*	*2,0 %*	*0,6 %*	*-7,6 %*
Årsgebyr ved 200 m³ årleg forbruk	**7 371**	**7 558**	**7 910**	**8 198**	**8 363**	**8 411**	**7 776**
Endring frå året før		*2,5 %*	*4,7 %*	*3,6 %*	*2,0 %*	*0,6 %*	*-7,5 %*

Driftsutgifter og kapitalkostnader Avløp

Diagrammet viser den forventa utviklinga av kostnadene for avløp frem mot 2031.

Frå 2026 til 2027 forventast dei totale kostnadene å auke med 7,58 %, der lønsutgiftene auker mest med omtrent 359 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjer 30,55 % av dei totale kostnadene og forventast å auke med 316 839 kr frå 2027 til 2031 som følge av planlagde investeringar.

Sjølvkostoppstilling Avløp

Sjølvkostrekneskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Løn	2 724	2 849	3 208	3 327	3 450	3 577	3 710
11*** Varer og tenester	428	458	473	489	505	522	539
12*** Varer og tenester	1 942	1 200	1 240	1 281	1 323	1 366	1 412
13*** Tenester som erstattar kommunal egenpr	758	950	981	1 014	1 047	1 082	1 117
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	0	0	0	0	0	0
Direkte driftsutgifter	**5 853**	**5 457**	**5 902**	**6 110**	**6 325**	**6 547**	**6 778**
Direkte kalkulatoriske avskrivingar	1 875	1 266	1 313	1 348	1 415	1 423	1 494
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	2 451	3 066	3 317	3 302	3 273	3 303	3 453
Sum kapitalkostnader	**4 326**	**4 332**	**4 630**	**4 651**	**4 687**	**4 726**	**4 947**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	305	316	328	340	353	366	379
+/- Øvrige inntekter og kostnader	-52	-23	-24	-25	-26	-26	-27
Gebyrgrunnlag	**10 432**	**10 083**	**10 836**	**11 076**	**11 339**	**11 612**	**12 077**
Gebyrinntekter	**10 087**	**11 703**	**12 202**	**12 670**	**12 942**	**13 041**	**12 077**
Herav tilknytningsgebyr	*13*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*	*21*
Sjølvkostresultat	**-345**	**1 620**	**1 366**	**1 594**	**1 603**	**1 429**	**0**
Sjølvkost dekningsgrad i %	*96,69 %*	*116,07 %*	*112,60 %*	*114,39 %*	*114,14 %*	*112,30 %*	*100,00 %*

Sjølvkostfond/framførbart underskot (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sjølvkostfond 01.01	**-6 106**	**-6 733**	**-5 422**	**-4 312**	**-2 897**	**-1 396**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-345	1 620	1 366	1 594	1 603	1 429	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt sjølvkostfond	-281	-309	-256	-180	-102	-32	0
Sjølvkostfond 31.12	**-6 733**	**-5 422**	**-4 312**	**-2 897**	**-1 396**	**0**	**0**

Feiing - 2025 til 2031

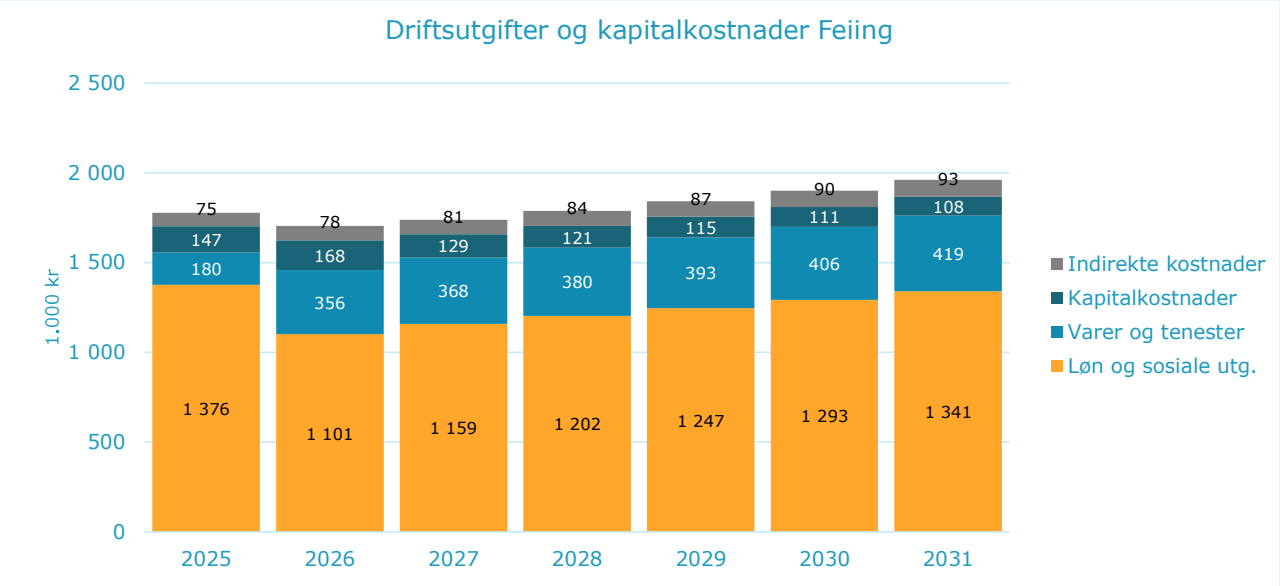
Gebyrsatsar - Feiing 2025 til 2031

Dei samla gebyrinntektene for feiing i Høyanger kommune er meint å dekkje alle kostnadene kommunen har ved å yte tenesten. For 2027 er det rekna ut at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør setjast til 350 kroner. Dette er ei endring på 0 kroner frå 2026 til 2027. Normalgebyret som er vist i tabellen nedanfor er 2211 - Brannførebygging, årleg gebyr. Gebyret til den enkelte abonnent vil variere med abonnentkategori.

Gebyrsatsar, Feiing (ekskl. mva.)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Normalgebyr (kr/vare)	**304**	**350**	**350**	**259**	**262**	**265**	**298**
Endring frå året før		*15,1 %*	*0,0 %*	*-26,0 %*	*1,2 %*	*1,1 %*	*12,5 %*

Driftsutgifter og kapitalkostnader Feiing

Diagrammet viser den forventa utviklinga av kostnadene for feiing frem mot 2031.

Frå 2026 til 2027 forventast dei totale kostnadene å auke med 1,97 %, der lønsutgiftene auker mest med omtrent 58 000 kroner. Kapitalkostnadene utgjer 3,28 % av dei totale kostnadene og forventast å reduseres med 21 970 kr frå 2027 til 2031.

Sjølvkostoppstilling Feiing

Sjølvkostrekneskap (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
10*** Løn	1 376	1 101	1 159	1 202	1 247	1 293	1 341
11*** Varer og tenester	162	216	223	231	238	246	254
12*** Varer og tenester	17	87	90	93	96	99	102
13*** Tenester som erstattar kommunal egenpr	0	53	55	57	59	61	63
Direkte driftsutgifter	**1 556**	**1 457**	**1 528**	**1 583**	**1 640**	**1 699**	**1 760**
Direkte kalkulatoriske avskrivingar	100	108	73	71	71	71	71
Direkte kalkulatoriske rentekostnader	47	60	57	50	44	40	36
Sum kapitalkostnader	**147**	**168**	**129**	**121**	**115**	**111**	**108**
Indirekte kostnader (drift og kapital)	75	78	81	84	87	90	93
Gebyrgrunnlag	**1 778**	**1 703**	**1 738**	**1 788**	**1 842**	**1 900**	**1 961**
Gebyrinntekter	**2 081**	**2 305**	**2 308**	**1 707**	**1 726**	**1 744**	**1 961**
Sjølvkostresultat	**304**	**602**	**570**	**-81**	**-116**	**-156**	**-0**
Sjølvkost dekningsgrad i %	*117,09 %*	*135,38 %*	*132,82 %*	*95,47 %*	*93,69 %*	*91,79 %*	*100,00 %*

Sjølvkostfond/framførbart underskot (1.000 kr)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Sjølvkostfond 01.01	**-1 084**	**-822**	**-247**	**325**	**259**	**152**	**0**
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	304	602	570	-81	-116	-156	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt sjølvkostfond	-42	-27	2	15	10	4	0
Sjølvkostfond 31.12	**-822**	**-247**	**325**	**259**	**152**	**0**	**0**